

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, 26 października 2021 r.

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego
oraz niektórych innych ustaw**

(druk nr 513)

I. Cel i przedmiot ustawy

Ustawa umożliwia finansowanie skutków restrukturyzacji sektora górnictwa węgla kamiennego wynikających z realizowanych w ubiegłych latach programów rządowych oraz podejmowanie działań związanych z dalszą restrukturyzacją tego sektora w Polsce.

W uzasadnieniu projektu ustawy wskazano, że „wprowadzenie zmian w ustawie jest niezbędne w celu umożliwienia dalszego nabywania kopalń przez Spółkę Restrukturyzacji Kopalń S.A. (...) i przeprowadzenia ich likwidacji, jak również prowadzenia w nich restrukturyzacji zatrudnienia. Intencją zmian w zakresie terminów przekazywania zbędnego majątku produkcyjnego oraz pracowników jest zapewnienie sektorowi bezpiecznego środowiska regulacyjnego w okresie istotnych i szybkich zmian”.

Celem ustawy jest również umożliwienie skorzystania z instrumentów osłonowych i należnych z tego tytułu świadczeń socjalnych pracownikom zatrudnionym w kopalni, zakładzie górniczym lub jego oznaczonej części, nabytych po dniu 1 stycznia 2015 r. przez przedsiębiorstwo, o którym mowa w art. 8 ust. 1 nowelizowanej ustawy, którzy w okresie likwidacji kopalni, zakładu górniczego lub jego oznaczonej części, nie posiadają uprawnień emerytalnych. Tymi instrumentami są:

- 1) urlop górniczy albo
- 2) urlop dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla, albo
- 3) jednorazowa odprawa pieniężna.

W związku z powyższym wprowadzone zmiany polegają na:

- 1) przedłużeniu obowiązywania regulacji dotyczących możliwości zbywania kopalń, zakładów górniczych lub ich oznaczonych części do końca 2023 r.;
- 2) przedłużeniu obowiązywania regulacji dotyczących restrukturyzacji zatrudnienia;
- 3) określeniu wysokości limitu środków przeznaczonych na realizację zadań i wykonanie działań wynikających ze zmienianej ustawy do dnia 31 grudnia 2027 r., tj. do daty utraty ważności decyzji Rady z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie pomocy państwa ułatwiającej zamykanie niekonkurencyjnych kopalń węgla (2010/787/UE).

Ustawa przewiduje także, że w latach 2022–2027 minister właściwy do spraw finansów publicznych będzie mógł przekazać przedsiębiorstwu, o którym mowa w art. 8 ust. 1 nowelizowanej ustawy, na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki złożami kopalni, skarbowe papiery wartościowe z przeznaczeniem na podwyższenie kapitału zakładowego tego przedsiębiorstwa, jeżeli będzie to niezbędne do realizacji jego zadań określonych w ustawie, do wysokości określonej w ustawie budżetowej na dany rok budżetowy.

Ponadto wprowadza zmianę między innymi w ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, której celem jest zwolnienie od podatku dochodowego kwoty jednorazowych odpraw pieniężnych przysługujących pracownikom nieposiadającym uprawnień do urlopu górniczego albo urlopu dla pracowników zakładu przeróbki mechanicznej węgla zatrudnionym w dniu zbycia określonej kopalni, zakładu górniczego lub jego oznaczonej części.

Ustawa ma wejść w życie z dniem 1 grudnia 2021 r., z wyjątkiem przepisów dotyczących zmian sortymentu węgla, którego cena stanowi jeden z parametrów wyliczania wysokości ekwiwalentów pieniężnych dla emerytów i rencistów ze zlikwidowanych kopalń oraz dla osób uprawnionych do bezpłatnego węgla z przedsiębiorstw robót górniczych. Przepisy te mają wejść w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Projekt ustawy o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 1503) pochodził z przedłożenia rządowego.

Pierwsze czytanie projektu odbyło się na posiedzeniu Sejmu w dniu 17 września 2021 r. Następnie projekt został skierowany do dalszych prac do Komisji do Spraw Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych. Komisja, po rozpatrzeniu projektu ustawy na posiedzeniu w dniu 28 września 2021 r., wniosła o jego przyjęcie w brzmieniu sprawozdania (druk sejmowy nr 1602). W odniesieniu do przedłożenia rządowego zostały wprowadzone zmiany o charakterze porządkowym, legislacyjnym i uzupełniającym.

Podczas drugiego czytania na posiedzeniu Sejmu w dniu 29 września 2021 r. zostały zgłoszone 4 poprawki.

Podczas głosowania w dniu 1 października 2021 r. poprawki nie uzyskały poparcia i Sejm uchwalił ustawę w brzmieniu przedłożenia Komisji do Spraw Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych.

Za przyjęciem ustawy opowiedziało się 439 posłów, nikt nie był przeciw, 10 posłów wstrzymało się od głosu.

III. Uwagi szczegółowe

W art. 7 ustawa określa maksymalny limit wydatków z budżetu państwa przeznaczonych na realizację zadań i wykonanie działań z niej wynikających w latach 2021–2027.

Zgodnie z art. 50 ust. 1a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych w przyjmowanych przez Radę Ministrów projektach ustaw, których skutkiem finansowym może być zmiana poziomu wydatków jednostek sektora finansów publicznych w stosunku do wielkości wynikających z obowiązujących przepisów, określa się w treści projektu maksymalny limit tych wydatków wyrażony kwotowo, na okres 10 lat budżetowych wykonywania ustawy, oddzielnie dla każdego roku, poczynając od pierwszego roku planowanego wejścia w życie ustawy, w podziale na:

- 1) budżet państwa;
- 2) jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
- 3) pozostałe jednostki sektora finansów publicznych.

Projekt takiej ustawy powinien zawierać mechanizmy korygujące, mające zastosowanie w przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków polegające na:

- 1) limitowaniu liczby udzielanych świadczeń w zależności od środków przeznaczonych na ten cel w ustawie budżetowej lub
- 2) uzależnieniu wypłat od kryterium dochodowego lub majątkowego albo zmianie kryterium dochodowego lub majątkowego uprawniającego do nabycia świadczeń finansowanych ze środków publicznych, lub
- 3) zmianie kosztów realizacji zadań publicznych wykonywanych na rzecz obywateli.

Ponadto tego rodzaju projekt powinien wskazywać organ, który monitoruje wykorzystanie limitu wydatków na wykonywanie zadania publicznego przez jednostki sektora finansów publicznych oraz odpowiada za wdrożenie mechanizmów korygujących.

Art. 7 przedmiotowej ustawy określa jedynie maksymalny limit wydatków z budżetu państwa w latach 2021–2027, a tym samym nie spełnia wymogów w wyżej określonym zakresie.

Danuta Drypa

Główny legislator